

Oryginalny artykuł naukowy
Original article

Data wpływu/Received: **2.06.2018**

Data recenzji/Accepted: **15.10.2018**

Data publikacji/Published: **30.12.2018**

Źródła finansowania publikacji: **środki własne Autora**

DOI: 10.5604/01.3001.0013.1792

Authors' Contribution:

(A) Study Design (projekt badania)

(B) Data Collection (zbieranie danych)

(C) Statistical Analysis (analiza statystyczna)

(D) Data Interpretation (interpretacja danych)

(E) Manuscript Preparation (redagowanie opracowania)

(F) **Literature Search (badania literaturowe)**

Tomasz Słapczyński*

**PODATNICY PODLEGAJĄCY PODATKOWI
DOCHODOWEMU OD OSÓB PRAWNYCH
– STATYSTYKI DOTYCZĄCE WPŁYWÓW PODATKOWYCH**

WSTĘP

Podatek dochodowy od osób prawnych jest jednym z ważniejszych źródeł przychodów państwa. Opiera się on na opodatkowaniu głównie podmiotów posiadających osobowość prawną (podatkowi temu podgaja także niektóre jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej), prowadzących działalność gospodarczą. To odróżnia podatników podatku dochodowego od osób prawnych od innych podatników podlegających podatkowi dochodowemu. Wysokość podatku uzależniona jest od osiąganego dochodu, co jest charakterystyczne w przypadku podatków dochodowych.

* mgr; Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Podatek jest elementem stanowiącym źródło dochodów państwa, elementem z pogranicza wielu dziedzin – nauk ekonomicznych, prawnych, socjologicznych i innych. Sama definicja podatku może różnić się w zależności od perspektywy spojrzenia na to pojęcie. Definicja podatku zgodnie z naukami prawnymi określa go jako „świadczenie pieniężne na rzecz podmiotu prawa publicznego, czyli państwa lub samorządu, jednostronnie przez ten podmiot ustalonego o charakterze ogólnym, zasadniczym, bezzwrotnym, nieodpłatnym i przymusowym”¹. Artykuł 6 Ordynacji podatkowej definiuje podatek „jako publicznoprawne nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, które wynika z ustawy podatkowej”². Definicja doktrynalna i definicja ustawowa są do siebie zbliżone. Podatek dochodowy od osób prawnych jest uregulowany ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych z 15 lutego 1992 roku (Dz.U. 2000 r. 54.645, ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z 16 maja 2005 r. w sprawie określania krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U.94.791). Ważną kwestią są także międzynarodowe przepisy i umowy obowiązujące na terenie Polski, regulujące kwestie unikania podwójnego opodatkowania. Polskie regulacje dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych nie różnią się konstrukcyjnie w dużej mierze od przepisów innych państw członkowskich. Jednak najważniejszą rzeczą jest to, aby podatki, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, przynosiły dochód do budżetu państwa, ale jednocześnie nie były zbyt uciążliwe dla podmiotów zobligowanych. Wielkość przychodów z podatku dochodowego od osób prawnych jest pewnym wyznacznikiem zarówno rozwoju gospodarczego państwa (ilość podmiotów), jak i ich poziomu dochodów. Zaprezentowane dane statystyczne porównują wpływy i udziały poszczególnych podatków w dochodach budżetu państwa.

CHARAKTERYSTYKA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB PRAWNYCH

Jak już wspomniano, podatki stanowią daninę publiczną świadczoną na rzecz państwa, aby mogło ono spełniać swoje konstytucyjne obowiązki, w tym dbać o przestrzeganie porządku prawnego, który daje poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Podatek dochodowy od osób prawnych jest czwartym z kolei podatkiem pod względem wielkości dochodów państwa (pierwszym jest podatek od towarów i usług, następnie podatek dochodowy od osób fizycznych i podatek akcyzowy). Różni się on od podatku dochodowego od osób fizycznych tym, że nie uwzględnia sytuacji osobistej podatnika, nie uwzględnia także kwoty wolnej od podatku. Konstrukcja podatku nie różnicuje także stawek podatkowych w zależności od wielkości przychodów gene-

¹ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego*, Warszawa 2009, s. 131.

² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1937 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2005.8.60, ze zm.), art. 6.

rowanych przez spółkę, skala w podatku dochodowym od osób prawnych jest proporcjonalna. Podatek ma charakter rzeczowy, a podstawą opodatkowania jest zysk bilansowy ustalany na podstawie prowadzonej przez przedsiębiorstwo księgowości. Co ważne, opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób prawnych zysku bilansowego skutkuje tym, że już raz opodatkowany zysk jest następnie opodatkowywany podatkiem dochodowym od osób fizycznych w przypadku wypłat należności dla poszczególnych udziałowców. Ważną kwestią jest także zjawisko podwójnego opodatkowania, występujące przy przedsiębiorstwach, które prowadzą działalność w kilku krajach jednocześnie.

Podatek dochodowy od osób prawnych jest podatkiem obligatoryjnym, bezpośrednim, o charakterze rzeczowym i dochodowym. Jest podatkiem państwowym, ale zasila także budżet samorządu terytorialnego. Obliczany jest zazwyczaj przez podatnika³. Zasada równości w podatku dochodowym od osób prawnych oznacza, że wszyscy podatnicy są traktowani tak samo, bez względu na źródło uzyskiwanego dochodu i rodzaj działalności, jaką przedsiębiorstwo wykonuje. Zasada powszechności w podatku dochodowym od osób prawnych odnosi się do podmiotu i przedmiotu podatku. Zasada powszechności podmiotowej oznacza, że podatek ten ma zastosowanie do wszystkich podmiotów nim objętych, czyli osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych, które mu podlegają, bez ulg i zwolnień z tego podatku. Zasada powszechności podmiotowej nie jest w chwili obecnej całkowicie przestrzegana na terytorium RP. Oznacza ona, że podatki powinny być płacone bez względu na przedmiot działalności prowadzonej przez przedsiębiorstwo. Jednak katalog ulg i zwolnień zmienia się bardzo często ze względu na aspekty polityczne i koncepcje przyjmowane przez polskiego ustawodawcę⁴.

PODMIOT I PRZEDMIOT PODATKU

Podmiotem podatku dochodowego od osób prawnych są wszystkie osoby prawne, bez względu na ich formę organizacyjną, a także spółki kapitałowe w organizacji oraz spółdzielnie. Podmiotem podatku dochodowego od osób prawnych są także jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, nie dotyczy to jednak spółek niemających osobowości prawnej, w których podatnikami są osoby fizyczne tworzące spółkę. Do spółek niemających osobowości prawnej zalicza się: spółkę cywilną, spółkę jawną, spółkę komandytową, spółkę partnerską i spółkę komandytowo-akcyjną⁵. Osoba prawna to Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną. Posiadanie osobowości prawnej może wynikać bezpośrednio z ustawy lub z faktu wpisania danej jednostki do wła-

³ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego...*, s. 298-299.

⁴ Ibidem, s. 298-299.

⁵ A. Bryńska, W. Dmoch, *Podatek dochodowy od osób prawnych*, Warszawa 2001, s. 37.

ściwego rejestru⁶. Osoba prawna, która nie zostaje utworzona na mocy ustawy, uzyskuje osobowość prawną z momentem wpisu do właściwego rejestru⁷. W 1996 roku wprowadzono możliwość, aby podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych były tak zwane podatkowe grupy kapitałowe. Podatkowa grupa kapitałowa to grupa co najmniej dwóch spółek prawa handlowego, które mają osobowość prawną i pozostają ze sobą w związku kapitałowym. Aby spółki mogły być podmiotem podatku dochodowego od osób prawnych, muszą spełniać następujące warunki⁸:

a) mając siedzibę na terenie polski, muszą posiadać odpowiedni kapitał zakładowy, na każdą ze spółek musi przypadać, co najmniej 1.000.000 pln,

b) jedna ze spółek, zwana spółką dominującą, musi posiadać bezpośredni udział wyższy lub równy 95%, w spółkach zależnych. dotyczy to także kapitału, który nie został przeznaczony do preferencyjnego rozdysponowania w ramach procesu prywatyzacji,

c) grupa kapitałowa nie ma zaległych zobowiązań na rzecz budżetu państwa, a jeśli takie zaległości istnieją, ma obowiązek uregulować je w ciągu czternastu dni,

d) żadna ze spółek zależnych nie posiada udziałów w kapitałach innych spółek zależnych wchodzących w skład danej podatkowej grupy kapitałowej,

e) grupa kapitałowa jest zobowiązana zawrzeć umowę o utworzeniu grupy kapitałowej w formie aktu notarialnego, umowa musi być zawarta na okres co najmniej trzech lat. umowa taka, musi być także zarejestrowana przez naczelnika urzędu skarbowego,

f) po utworzeniu grupy spółka musi przez cały czas spełniać warunki, które są wymagane do jej istnienia,

g) poziom dochodowości w każdym następnym roku obrotowym musi być większy bądź równy 3%,

h) nie może korzystać z ulg ani zwolnień na podstawie ustaw odrębnych.

i) nie może pozostawać w jakichkolwiek związkach z innymi podmiotami niewchodzącymi w skład podatkowej grupy kapitałowej, które prowadziłyby do wykazania mniejszych dochodów do opodatkowania.

Należy także zaznaczyć, że spółki wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej za zobowiązania spółki odpowiadają solidarnie. Umowa o utworzeniu podatkowej grupy kapitałowej musi zawierać co najmniej⁹:

- wykaz spółek tworzących podatkową grupę kapitałową oraz wysokość ich kapitału zakładowego,

- informację o udziałowcach (akcjonariuszach) i wysokości ich udziału w ka-

⁶ Ustawa z dnia 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U.64.16.93, ze zm.), art. 33.

⁷ A. Bryńska, W. Dmoch, *Podatek dochodowy...*, s. 2.

⁸ Ustawa z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 2000.54.654, ze zm.) art. 1a (dalej: UoPDP lub CIT).

⁹ UoPDP (Dz.U. 2000.54.654, ze zm.) art. 1a., ust. 1-5.

pitale zakładowym w spółce dominującej i w spółkach zależnych tworzących podatkową grupę kapitałową, posiadających co najmniej 5% udziałów (akcji) tych spółek,

- określenie czasu trwania umowy,
- wskazanie spółki reprezentującej podatkową grupę kapitałową w zakresie obowiązków wynikających z ustawy oraz z przepisów ordynacji podatkowej,
- określenie przyjętego roku podatkowego.
- aby spółka była zobowiązana do płacenia podatków, musi uzyskiwać dochód.

Podatkowi dochodowemu od osób prawnych nie podlegają dochody uzyskiwane z:¹⁰

- czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
- z działalności rolnej lub leśnej, gdyż od takiej działalności pobierany jest podatek rolny lub leśny,
- objęte podatkiem tonażowym.

Stworzenie podatkowej grupy kapitałowej ma na celu ustanowić przywilej podatkowy polegający na możliwości łączenia strat i dochodów spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej. Spółka, która ponosi stratę, nie musi jej rozliczać przez pięć lat, zdarza się, iż spółka w następnych pięciu latach nie uzyska dostatecznej ilości dochodu, aby odliczyć poniesioną stratę. Taka spółka należąca do podatkowej grupy kapitałowej ma możliwość rozliczenia straty w ciągu roku. Holding, do którego należy spółka ponosząca stratę, odprowadza dzięki temu niższy podatek. Jednak korzystanie ze wszystkich przywilejów, jakie zostały przyznane podatkowej grupie kapitałowej, są obwarowane licznymi i bardzo restrykcyjnymi warunkami. Struktura podatkowej grupy kapitałowej ma na celu służyć kumulacji dochodów i strat podatkowych spółek wchodzących w skład grupy, co prowadzi w konsekwencji do obniżenia wysokości podatku dochodowego. Spółki wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej, uzyskujące dochody z udziałów od spółek należących do grupy, zwolnione są z podatku od tych zysków. Po rejestracji umowy w urzędzie skarbowym i otrzymaniu statusu podatnika, podatkowa grupa kapitałowa nie może być rozszerzona o inne spółki. Ustawa nie zakazuje natomiast wystąpienia ze spółki. Wszelkie zmiany w kapitale akcyjnym (zakładowym) oraz zmiany umowy należy zgłosić do odpowiedniego urzędu skarbowego. W razie wystąpienia zmian w stanie faktycznym lub prawnym, które naruszają istotne warunki utworzenia i funkcjonowania podatkowej grupy kapitałowej, podmiot traci taki status. Wynika z tego wniosek, iż podatkowa grupa kapitałowa może dowolnie zmieniać umowę, byleby zmiana ta nie łamała warunków istnienia grupy. Informacja o utworzeniu lub o wykreśleniu podatkowej grupy kapitałowej podlega ogłoszeniu w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”. Grupa traci swój status, gdy zachodzą w niej zmiany naruszające warunki uznania jej za podatnika podatku dochodowego. Płatnikiem w podatkowej grupie kapitałowej jest spółka reprezentująca grupę.

¹⁰ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego...*, s. 301.

Do obowiązków tej spółki należy obliczanie, pobieranie i wpłacanie podatku oraz zaliczek na podatek dochodowy do urzędu skarbowego¹¹.

Podatkiem dochodowym od osób prawnych są natomiast objęte dochody z działów specjalnych produkcji rolnej, głównie uprawy i hodowla zwierząt, imiennie wymienione w ustawie. W podatku dochodowym od osób prawnych wyróżnia się nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy. Nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu podlegają podmioty, których siedziba lub zarząd znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że obowiązek podatkowy obejmuje całość ich dochodów bez względu na miejsce ich osiągnięcia. Ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu podlegają natomiast podatnicy, których siedziba lub zarząd znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W takim wypadku podatkowi dochodowemu od osób prawnych podlegają tylko te dochody, które zostały uzyskane na terenie Polski. Warto podkreślić, że za terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się także strefę ekonomiczną, położoną poza morzem terytorialnym, w której Rzeczpospolita Polska wykonuje prawa do eksploatacji oraz badań dna morskiego i zasobów naturalnych.

Zakres podmiotowy podatku to podmioty, które podlegają obowiązkowi podatkowemu dotyczącemu podatku dochodowego od osób prawnych. Zakres podmiotowy jest ograniczony poprzez zwolnienia podmiotowe. Od podatku został zwolniony Narodowy Bank Polski, fundusze celowe oraz przedsiębiorstwa międzynarodowe i inne podmioty gospodarcze, które zostały utworzone na podstawie porozumień i umów międzynarodowych. Od podatku zwolniony jest także Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki budżetowe. Zwolnieniu podlegają także fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Pewne zwolnienia podmiotowe są uzasadnione, biorąc pod uwagę funkcje pomiotów zwolnionych¹².

Podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych jest dochód, bez względu na jego źródło. Jednak w niektórych imiennie wskazanych w ustawie sytuacjach podstawą obliczenia podatku jest przychód podatnika z określonej działalności. Taka sytuacja występuje w przypadku, gdy przedmiotem opodatkowania jest przychód pochodzący z¹³:

- a) praw autorskich lub pokrewnych, praw wynalazczych, praw do znaków towarowych i wzorów zdobniczych, które należą do podmiotów podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu,
- b) świadczenia usług w zakresie księgowości, usług doradczych oraz usług prawniczych,
- c) z dywidend i udziałów w zyskach osób prawnych mających siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

¹¹ A. Bryńska, W. Dmoch, *Podatek dochodowy...*, s. 10-15.

¹² UoPDP (Dz.U.2000.54.654, ze zm.), art. 6.

¹³ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego...*, s. 305.

Dochód to nadwyżka wszystkich przychodów nad kosztami jej uzyskania. Jednak gdy spółka poniesie stratę w danym roku podatkowym, może to uwzględnić w ciągu następnych pięciu lat bilansowych. Podczas ustalania wielkości dochodu nie uwzględnia się dochodów opodatkowanych odrębnie oraz dochodów niepodlegających podatкови dochodowemu. Podatek dochodowy od osób prawnych oblicza się za pełny rok podatkowy danej spółki. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy albo dwanaście kolejnych miesięcy. Gdy spółka ustali rok podatkowy inny niż rok kalendarzowy, jest obowiązana zgłosić ten fakt do właściwego urzędu skarbowego. Ustalenie wielkości dochodu następuje na podstawie prowadzonej przez spółkę księgowości, pozwala ona na ustalenie rzeczywistych kosztów uzyskania przychodu. Szacunkową metodę ustalania kosztów stosuje się wyjątkowo, gdy nie ma możliwości rzeczywistego ustalenia kosztów. Do dochodów podlegających opodatkowaniu zalicza się udziały w zyskach w postaci dywidend oraz dochód przeznaczony na powiększenie kapitału zakładowego (akcyjnego), dochód z umorzenia udziałów, akcji oraz wartość majątku związanego z likwidacją spółki¹⁴. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych szczegółowo określa sposoby i zasady ustalania przychodów z różnych poszczególnych źródeł¹⁵.

Do przychodów w rozumieniu ustawy zalicza się między innymi¹⁶:

- a) otrzymane pieniądze,
- b) otrzymane wartości pieniężne,
- c) różnice kursowe,
- d) wartość otrzymanych nieodpłatnie świadczeń,
- e) przychody świadczone w naturze.
- f) kwoty należne związane z działami specjalnymi produkcji rolnej.

W przypadku przychodów otrzymywanych z zagranicy oblicza się różnicę pomiędzy dniem uzyskania należności a dniem jej realnego wpływu na konto spółki. Istotna jest przy tym rola banku, który świadczył usługi, ponieważ to on przeliczał walutę po ustalonym przez siebie kursie. Do przychodu nie wlicza się pieniędzy pobranych za wykonanie przyszłych zobowiązań, nie wlicza się także otrzymanych kredytów i pożyczek. Wartość nieodpłatnych świadczeń na rzecz spółki ustala się w jej wartości godziwej, i to ona stanowi przychód. Wartość świadczeń na rzecz spółki w naturze określa się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie za tego samego rodzaju świadczenia. Natomiast wartość nieodpłatnie udostępnianych nieruchomości określa się według przeciętnych cen za najem nieruchomości takiego rodzaju. Nieodpłatne udostępnienie nieruchomości do korzystania przez spółkę, które nie jest źródłem uzyskania przychodu, może nastąpić, gdy nieruchomość jest wykorzystywana na cele oświatowe, ochrony zdrowia, działalności do-

¹⁴ Ibidem, s. 305-306.

¹⁵ UoPDP (Dz.U.2000.54.654, ze zm.), art. 11 i 12.

¹⁶ Ibidem, art. 11 i 12.

broczynnej lub kulturowej. Kiedy spółka sprzedaje nieruchomości, przychodem dla celów podatkowych jest wartość sprzedaży określona w umowie. Jednak gdy cena odbiega znacznie od wartości rynkowej, cenę może ustalić biegły powołany przez urząd skarbowy. Gdy cena nieruchomości zawarta w umowie odbiega od ceny rynkowej, ustalonej przez biegłego o 33%, wtedy kosztami wyceny obciąża się spółkę, która była sprzedawcą¹⁷.

Aby można było ustalić dochód przeznaczony do opodatkowania, trzeba od przychodów odjąć koszty ich uzyskania. Do kosztów uzyskania przychodów zalicza się te koszty, które zostały poniesione w celu uzyskania osiągnięcia przychodów oraz koszty, które służyły zabezpieczeniu i zachowaniu źródeł przychodów. Najważniejszym sposobem ustalania kosztów jest metoda kosztów rzeczywistych, wynikająca z prowadzonej rachunkowości. W wyjątkowych sytuacjach zachodzi konieczność oszacowania kosztów. Koszty ponoszone przez przedsiębiorstwo dzieli się na koszty potrącalne i koszty niepotrącalne. Koszty potrącalne mogą być uznawane za koszty uzyskania przychodów dla celów podatkowych, natomiast koszty niepotrącalne nie¹⁸.

Wydatki potrącalne dzieli się natomiast na wydatki konieczne oraz na wydatki pożyteczne. Wydatki konieczne to wydatki, które trzeba ponieść, aby uzyskać przychód. Do wydatków koniecznych należą¹⁹:

- a) koszty rzeczowe, do których zalicza się koszty materiałów, produktów, surowców, koszty produkcji, transportu i tym podobne,
- b) koszty osobowe związane z ludzką pracą, wypłaty dla pracowników, składki i inne obowiązkowe świadczenia pracownicze,
- c) koszty finansowe, do których zalicza się koszty niezwiązane z kosztami osobowymi ani rzeczowymi, a które także są kosztami koniecznymi. Są to koszty amortyzacji, odpisów aktualizacyjnych, koszty przekazywane na tworzenie obowiązkowych funduszy.

Koszty pożyteczne to koszty, które mogą przyczynić się do zwiększenia przychodów przedsiębiorstwa i poprawić jego funkcjonowanie. Do kosztów pożytecznych należą wydatki poniesione na promocję, na badania prowadzone przez przedsiębiorstwo oraz wydatki na wdrażanie nowych technologii. Koszty konieczne i koszty pożyteczne są kosztami odliczanymi od przychodu, wpływają one na wielkość dochodu, a tym samym na wielkość płaconego przez przedsiębiorstwo podatku.

PODSTAWA OPODATKOWANIA I STAWKI PODATKOWE

Aby dokonać obliczenia wysokości podatku, należy ustalić najpierw podstawę opodatkowania, która jest różnicą przychodów uzyskiwanych przez spółkę, oraz

¹⁷ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego...*, s. 305.

¹⁸ I. Krawczyk, *Podatek dochodowy od osób prawnych*, Warszawa 2002, s. 269.

¹⁹ W. Wójtowicz i in., *Zarys prawa finansowego...*, s. 305.

kosztów, które podlegają odjęciu. Podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych stanowi łączny dochód uzyskiwany przez podatnika, ze źródeł przychodów objętych tym podatkiem, w trakcie roku podatkowego. Podstawą opodatkowania jest przychód, gdy²⁰:

- a) przychody uzyskiwane są przez nierezydentów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z praw wynalazczych, praw autorskich i pokrewnych,
- b) przychody uzyskiwane są z dywidend i z tytułu udziału w zyskach osoby prawnej mającej siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawa opodatkowania może być pomniejszona o kwoty, które stanowią ulgi podatkowe. Ulgami są „przewidziane w przepisach prawa podatkowego zwolnienia, odliczenia, obniżki albo zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku.”²¹ Art. 18. ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych stanowi, że podstawę opodatkowania stanowi dochód po odliczeniu elementów wymienionych w ustawie²².

Jeżeli podatnicy osiągają dochody (przychody) także poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dochody te podlegają opodatkowaniu w państwach obcych, dochody (przychody) te łączy się z dochodami (przychodami) osiąganymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym wypadku od podatku obliczonego od łącznej sumy dochodów odlicza się kwotę równą podatkowi zapłaconemu w obcym państwie. Kwota odliczenia nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany w obcym państwie, w przypadku gdy²³:

- a) spółka posiadająca osobowość prawną, mająca siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskuje dochody z tytułu dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osoby prawnej,
- b) dochody uzyskiwane są z tytułu udziału w zyskach spółki podlegającej opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania, na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska posiada obowiązującą umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania, niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwem należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederację Szwajcarską,
- c) spółka, która posiada w kapitale spółki bezpośrednio nie mniej niż 75% udziałów (akcji).

Skala podatkowa w podatku dochodowym od osób prawnych jest skalą proporcjonalną. Stawki są wyrażone procentowo w zależności od tego, czy podstawą

²⁰ Ibidem, s. 308.

²¹ Art. 3 ust. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r., nr 8, poz. 60, ze zm.).

²² UoPDP (Dz.U.2000.54.654, ze zm.) art. 18.

²³ UoPDP, (Dz.U.2000.54.654, ze zm.) art. 20, ust. 1.

do obliczenia podatku jest dochód czy przychód podatnika. Osoby prawne będące nierezydentami, które uzyskują w Polsce przychody z tytułu praw autorskich i pokrewnych, patentów i licencji oraz innych praw wymienionych w ustawie, płacą podatek z przychodów uzyskanych w Polsce. Taka sama stawka podatku dochodowego obowiązuje nierezydentów świadczących na terenie RP usługi z zakresu doradztwa, usługi księgowe, prawne i reklamowe. Nierezydenci świadczący usługi w zakresie żegluga powietrznej i morskiej płacą 10% podatku od swoich przychodów.

Stawka podstawowa podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 19%, poza nielicznymi wyjątkami wskazanymi w ustawie. Jeżeli organy podatkowe lub organy kontroli skarbowej określą dochód podatnika w wysokości wyższej (stratę w wysokości niższej) niż zadeklarowana przez podatnika w związku z dokonaniem transakcji, a podatnik nie przedstawi tym organom wymaganej przez te przepisy dokumentacji podatkowej – różnicę między dochodem zadeklarowanym przez podatnika a określonym przez te organy opodatkowuje się stawką 50%²⁴.

ZWOLNIENIA OD PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB PRAWNYCH

Zwolnienia przedmiotowe istotnie ograniczają zasadę powszechności podatku. Mają one bardzo ważne znaczenie dla ustalenia przedmiotu opodatkowania. Zwolnienia przedmiotowe są nieustannie zmieniane – zarówno ich treść, jak i sam zakres podmiotów nimi objętych. Utrudnia to znacznie funkcjonowanie przedsiębiorstw i organów pobierających podatek. Niestabilność przepisów może działać zniechęcająco na inwestorów zagranicznych. Zwolnienia przedmiotowe można podzielić na dwie podstawowe grupy: zwolnienia o charakterze stymulacyjnym oraz zwolnienia o charakterze gospodarczym. Pierwsza grupa zwolnień ma zachęcać określone podmioty do określonego typu zachowań. Są to działania mające wywołać pozytywny wydzźwięk społeczny lub gospodarczy. Zwolnienia o charakterze gospodarczym to zwolnienia mające na celu rozwój gospodarczy. Zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych o charakterze społecznym to zwolnienia obejmujące swoim zakresem działalność dotyczącą wyższej użyteczności publicznej.

Zwolnione z podatku dochodowego są dochody ze wskazanej wyżej działalności, jeśli dochody te są przeznaczane na rozwój i środki trwale nabywane dla danej jednostki. Zwolnieniom przedmiotowym podlegają także osoby prawne i inne jednostki organizacyjne, które na podstawie porozumień i umów międzynarodowych są objęte zwolnieniem. Podatkowi dochodowemu od osób prawnych, w ramach wyłączenia przedmiotowego, nie podlegają także²⁵:

a) „przychody z działalności rolniczej, z wyjątkiem dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej,

²⁴ UoPDP (Dz.U.2000.54.654, ze zm.) art. 19, ust. 1, pkt 4.

²⁵ UoPDP (Dz.U.2000.54.654, ze zm.), art. 2.

- b) przychody z gospodarki leśnej w rozumieniu ustawy o lasach,
- c) przychody wynikające z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
- d) Przychody (dochodów) armatora opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym”.

„Działalnością rolniczą jest działalność polegająca na wytwarzaniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym, z własnych upraw albo hodowli lub chowu, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią. Produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza, hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowo-fermowego oraz hodowla ryb”²⁶.

O BOWIĄZKI PODATNIKÓW I PŁATNIKÓW

Podatek dochodowy od osób prawnych najczęściej obliczany jest przez samego podatnika. Istnieją jednak sytuacje, w których obowiązek obliczenia i pobrania podatku spoczywa na płatniku. Taka sytuacja zachodzi, gdy opodatkowaniu podlega dochód uzyskiwany w Polsce przez osoby prawne objęte ograniczonym obowiązkiem podatkowym z tytułu praw autorskich i pokrewnych, praw wynalazczych, praw do znaków towarowych i wzorów zdobniczych, udostępniania tajemnicy receptury i innych tytułów wskazanych w ustawie. Płatnikiem w takiej sytuacji jest przedsiębiorca, który dokonywał wypłaty środków finansowych na podstawie wyżej wymienionych tytułów. Gdy podatek pobierany jest od udziału w zyskach innej osoby prawnej, której siedziba znajduje się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, płatnikiem w zaistniałej sytuacji jest spółka, która wypłaca zyski innym podmiotom²⁷.

Płatnik jest zobowiązany przekazać podatek, który pobrał od podatnika na rachunek właściwego Urzędu Skarbowego, w terminie do siódmego dnia miesiąca następnego po miesiącu, za który podatek został pobrany. „Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz będące przedsiębiorcami, osoby fizyczne, które dokonują wypłat są obowiązane, jako płatnicy, pobierać, w dniu dokonania wypłaty, zryczałtowany podatek dochodowy od tych wypłat. Jednakże zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania albo niepobranie podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania miejsca siedziby podatnika dla celów podatkowych, uzyskaniem od podatnika certyfikatem rezydencji”²⁸. W pozostałych przypadkach obowiązek obliczenia i odprowadzenia

²⁶ I. Krawczyk, *Podatek dochodowy...*, s. 21 i UoPDP, art. 2.

²⁷ C. Kosikowski, E. Ruśkowski, *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2008, s. 509-511.

²⁸ UoPDP (Dz.U.2000.54.654, z późn. zm.), art. 26, ust. 1.

podatku ciąży na podatniku. Spoczywa na nich kilka obowiązków²⁹.

Po pierwsze, składanie odpowiednich deklaracji na zasadach wskazanych w ustawie i w odpowiednim terminie właściwym do składania zaliczek. Od składania deklaracji zwolnieni są tak zwani mali podatnicy. Mogą oni wpłacać zaliczki w sposób uproszczony. Podatnicy muszą wpłacać miesięczne zaliczki na poczet podatku do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. „Podatnicy tacy są obowiązani wpłacać na rachunek urzędu skarbowego zaliczki miesięczne w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego, a sumą zaliczek należnych za poprzednie miesiące. Zaliczki miesięczne, o których mowa, za okres od pierwszego do przedostatniego miesiąca roku podatkowego podatnik uiszcza w terminie do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Zaliczka za ostatni miesiąc jest uiszczana w wysokości zaliczki za miesiąc poprzedni do 20 dnia ostatniego miesiąca roku podatkowego; ostateczne rozliczenie podatku za rok podatkowy następuje w terminie ustalonym do złożenia zeznania o wysokości dochodu osiągniętego lub poniesionej straty za ten rok. Podatnicy rozpoczynający działalność, w pierwszym roku podatkowym, oraz mali podatnicy, mogą wpłacać zaliczki kwartalne w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego a sumą zaliczek należnych za poprzednie kwartały. Przez kwartał rozumie się kwartał roku kalendarzowego”³⁰.

Należy dodać, iż osoby prawne prowadzące działalność w zakresie usług międzynarodowej żeglugi morskiej, świadczonych za pomocą statków o pojemności przekraczającej 100 GT, mogą płacić od swoich przychodów podatek tonażowy. Przedmiotem opodatkowania tym podatkiem jest dochód, który armatorzy osiągną z³¹:

- a) transportu pasażerów i ładunków,
- b) holowania pełnomorskiego,
- c) ratownictwa pełnomorskiego,
- d) pogłębiania morskiego dna i wydobywania z niego materiałów.

Gdy przedsiębiorca wybierze tonażową formę opodatkowania swoich przychodów, to obowiązuje go ona aż przez 5 następnych lat. Opodatkowanie przedsiębiorców podatkiem dochodowym od osób prawnych w Polsce jest w miarę dogodne i sprawiedliwe dla przedsiębiorców. Skala podatkowa jest proporcjonalna, nie wyróżnia to ani przedsiębiorców mających niskie dochody, ani tych, których dochody są stosunkowo wysokie względem średniej. W miarę prosty i dogodny sposób rozliczania z urzędem skarbowym podatku dochodowego od osób prawnych sprawia, że nie utrudnia on w sposób znaczący prowadzenia działalności gospodarczej

²⁹ I. Krawczyk, *Podatek dochodowy...*, s. 871 i UoPDP, art. 25.

³⁰ UoPDP (Dz.U.2000.54.654 z późn. zm.), art. 26.

³¹ W. Wójtowicz i in., *Prawo podatkowe - część ogólna i szczegółowa*, Warszawa 2009, s. 313.

i przedsiębiorstwo może się skupić na najistotniejszych dla niego rzeczach. System podatkowy dotyczący opodatkowania dochodów osób prawnych był wielokrotnie zmieniany w ciągu kilku ostatnich lat. Ciągłe nowelizacje ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych są przejawem niestabilności prawa i nie wpływają pozytywnie na postrzeganie aparatu państwowego, utrudniają też prowadzenie działalności gospodarczej. W 1997 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosiła 38%. Począwszy od tamtego czasu, stawka ta systematycznie malała, co było bardzo pożądanym zjawiskiem ze względu na stymulowanie rozwoju gospodarczego. Dzisiejszy polski system podatkowy wydaje się być stosunkowo dogodny zarówno dla przedsiębiorców polskich, jak i zagranicznych.

WPŁYWY Z PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB PRAWNYCH W LATACH 2015-2016

Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych są jednym z głównych dochodów państwa. Podatek dochodowy od osób prawnych generuje dochody na poziomie około 10% wszystkich dochodów podatkowych. Najwięcej do budżetu państwa wpływa z podatku VAT, podatku akcyzowego i podatku dochodowego od osób fizycznych. Mimo wszystko należy podkreślić, iż podatki dochodowe są bardzo ważnym elementem dochodów państwa i stanowią poważny wkład finansowy. Poniższa tabela przedstawia wpływy do budżetu państwa w roku 2015. Wyraźnie widać, że podatek dochodowy od osób prawnych jest bardzo ważnym składnikiem dochodów budżetowych. Stanowił on w 2015 roku 10,74% wszystkich dochodów podatkowych. Dodatkowo należy podkreślić, iż dochody wykazywane są w pełnych wielkościach, bez odliczenia udziałów dla jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela 1. Wpływy budżetowe w roku 2015 i 2016

Lp.	Wyszczególnienie	Wpływy budżetowe	w tym: kwoty zaległości budżetowych ściągniętych w drodze egzekucji
Rok 2015			
	Podatek dochodowy od osób prawnych	32 894 156	127 609
1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	83 140 145	693 281
2.	Podatek od towarów i usług	123 120 798	2 079 786
3.	Podatek akcyzowy	62 808 633	47 514
4.	Podatek od gier	1 337 125	374
5.	Podatki zniesione	60	0
6.	Cła	2 929 145	2 476
	Ogółem	306 230 062	2 951 041
Rok 2016			
	Podatek dochodowy od osób prawnych	33 825 201	134 988
1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	89 340 154	692 472
2.	Podatek od towarów i usług	126 584 120	2 256 459
3.	Podatek od niektórych instytucji finansowych	3 506 810	0
4.	Podatek akcyzowy	65 749 274	44 509
5.	Podatek od gier	1 406 925	758
6.	Podatki zniesione	3	1
7.	Cła	3 177 775	2 905
	Ogółem	323 590 263	3 132 092

Źródło: https://finanse.mf.gov.pl/budzet-panstwa/wpływy-budzetowe/-/document_library_display/u2GC/view/5865011 [dostęp: 20.06.2018].

Liczba podatników podatku dochodowego od osób prawnych w roku 2015 plasowała się na poziomie 456 190. Dodatkowo 61 podmiotów rozliczało się jako podatkowe grupy kapitałowe. Dochód z ich rozliczeń wyniósł 16 373 459 tys. zł, a podatek należny 3 102 144 tys. zł. Liczba podatników, którzy wykazali dochód w 2015 roku, to 315 268. Przeciętny dochód tych podmiotów plasował się na poziomie około 800 tys. zł. Natomiast dochody wolne lub zwolnione od podatku wykazało 190 166

podatników. Dochody wolne/zwolnione od podatku wyniosły 73 908 046 tys. zł. Przeciętny dochód wolny/zwolniony od podatku plasował się na poziomie 389 tys. zł. W roku 2016 dochody z podatku dochodowego od osób prawnych plasowały się na podobnym poziomie i stanowiły 10,45% wszystkich dochodów podatkowych. Nominalnie wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wzrosły o 2,83%.

Tabela 2. Dane porównawcze podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2012-2016

Wyszczególnienie	2012	2013		2014		2015		2016	
	kwota	kwota	2013 /2012	kwota	2014 /2013	kwota	2015 /2014	kwota	2016 /2015
Przychód*)	5 924 849 540	5 199 931 256	87,8%	4 978 373 558	95,7%	4 988 324 431	100,2%	5 068 962 329	101,6%
Koszty uzyskania przychodów	5 756 247 296	5 019 271 285	87,2%	4 762 799 624	94,9%	4 796 390 945	100,7%	4 884 562 216	101,8%
Dochód	217 642 903	227 131 814	104,4%	241 258 650	106,2%	252 189 297	104,5%	262 841 986	104,2%
Podatek należny	28 417 389	27 969 249	98,4%	30 359 015	108,5%	31 113 309	102,5%	33 845 088	108,8%

*) Przychód nie uwzględnia przychodów wszystkich spółek tworzących podatkową grupę kapitałową

Źródło: <https://www.finanse.mf.gov.pl/cit/statystyki> [dostęp: 20.06.2018].

Należy zauważyć, iż w roku 2012 podatek należny stanowił średnio tylko 0,47% przychodów osiągniętych przez spółki. Natomiast w roku 2016 podatek ten stanowił już 0,66% przychodów.

Tabela 3. Ilość podmiotów podlegających podatkowi dochodowemu od osób prawnych w latach 2012-2016

2012		2013		2014		2015		2016	
liczba	liczba	2013/ 2012	liczba	2014/ 2013	liczba	2015/ 2014	liczba	2016/ 2015	
378 964	400 944	105,80%	434 398	108,34%	456 190	105,02%	483 176	105,92%	

Źródło: <https://www.finanse.mf.gov.pl/cit/statystyki> [dostęp: 20.06.2018].

Powyższe tabele przedstawiają dane statystyczne ukazujące wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych, jak również ilość podmiotów podlegających temu podatkowi. Należy zauważyć, że liczba podmiotów podlegających opisywanemu podatkowi stale rośnie, z 378 964 w roku 2012, do liczby 483 176 w roku 2016. Porównując dane zawarte w tabelach, należy zauważyć, że wzrost liczby podmiotów nie przekłada się bezpośrednio na stosunkowy wzrost dochodów z omawianego podatku. Jest to logiczne i uzależnione od uzyskiwanych dochodów, kosztów ich uzyskania, a także zwolnień i ulg, z których te podmioty korzystają.

ZAKOŃCZENIE

Prezentowana w opracowaniu problematyka ukazuje rolę, jaką podatek dochodowy od osób prawnych pełni w dochodach budżetu państwa oraz jakie skutki wywołuje w przedsiębiorstwie, jak przedsiębiorstwa radzą sobie z rozliczaniem podatku dochodowego.

Każdy przedsiębiorca dąży do minimalizacji swoich kosztów i do zwiększenia rentowności swojej działalności. Podatek dochodowy od osób prawnych, którym musi płacić przedsiębiorca, jest stosunkowo dużym obciążeniem jego zysków. Obowiązująca stawka jest znacznym zmniejszeniem dochodów przedsiębiorstwa, dlatego podmioty te starają się w każdy możliwy, legalny sposób zmniejszyć ciężar tego obciążenia finansowego. Aby spółka mogła płacić mniejszy podatek, musi spełniać pewne kryteria zapisane w ustawie, które jej to gwarantują. Możliwości zmniejszenia ciężaru podatkowego jest wiele. Przedsiębiorstwa mogą korzystać z ulg na inwestycje, ulg z tytułu darowizn i innych. Zwolnienia podmiotowe i przedmiotowe z podatku dochodowego od osób prawnych także stanowią zmniejszenie obciążeń podatkowych. Zwolnienia przedmiotowe dotyczą podmiotów, których działalność jest wymieniona w ustawie. Zwolnienia podmiotowe obejmują te podmioty, które są wymienione w ustawie. Przedsiębiorca ma także możliwość odliczenia od podatku straty z lat ubiegłych; jest to uzasadnione dbaniem o możliwość dalszego istnienia przedsiębiorcy. Także tworzenie podatkowych grup kapitałowych w pewnych sytuacjach pozwala na zmniejszenie odczuwalności ciężaru podatku przez poszczególne spółki. Jednak stworzenie podatkowej grupy kapitałowej jest obwarowane bardzo restrykcyjnymi warunkami.

Jak wykazano w analizie, podatek dochodowy w strukturze podatkowych dochodów budżetu państwa stanowi jedną z ważniejszych pozycji. Jest to po podatkach pośrednich najbardziej dochodowy rodzaj podatków. Jego dochodowość jest uzasadniona tym, iż podatek dochodowy płaci każdy podmiot uzyskujący dochody. Problemy w funkcjonowaniu przedsiębiorstw wywołane kryzysem finansowym lub innymi trudnościami od razu odbijają się na wielkości dochodów uzyskiwanych z podatku dochodowego. Analiza wykazała także wzrost ilości podmiotów podlegających podatkowi dochodowemu od osób prawnych. Na przestrzeni analizowanych lat wzrosła także liczba podatkowych grup kapitałowych oraz nominalna wielkość podatku dochodowego, która wpłynęła do budżetu. Należy zauważyć ponadto, iż wzrost liczby podmiotów podatku nie jest równoznaczny z wprost proporcjonalnym wzrostem dochodów podatkowych państwa, ponieważ wielkość podatku dochodowego uzależniona jest od bardzo wielu czynników i czasami przedsiębiorstwo z większymi przychodami płaci mniejszy podatek niż to, które uzyskuje mniejszy przychód, ale nie korzysta z ulg, zwolnień czy odliczeń od podatku.

Bibliografia

- Białoskórski K., *Podatek dochodowy od osób prawnych*, Wrocław 2002.
- Bryńska A., Dmoch W., *Podatek dochodowy od osób prawnych*, Warszawa 2001.
- Brzeziński B., Olesińska A., *Prawo podatkowe część szczegółowa*, Toruń 2001.
- Ciupek B. i in., *Finanse publiczne*, Warszawa 2006.
- Denek E., *Finanse publiczne*, Warszawa 2001.
- Komar A., *Finanse publiczne*, Warszawa 1994.
- Kosikowski C., *Prawo finansowe w Unii Europejskiej i w Polsce*, Warszawa 2005.
- Kosikowski C., *Prawo finansowe Część ogólna*, Warszawa 2003.
- Kosikowski C., Ruśkowski E., *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2003.
- Kosikowski C., Ruśkowski E., *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2008.
- Krawczyk I., *Podatek dochodowy od osób prawnych*, Warszawa 2002.
- Mastalski R., *Prawo podatkowe*, Warszawa 2004.
- Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych, *Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób*.
- Nojszewska E., *Podatek dochodowy jako narzędzie polityki gospodarczej*, Warszawa 2002.
- Ofiarski Z., *Prawo finansowe*, Warszawa 2007.
- Olesińska A., *Prawo podatkowe*, Toruń 2004.
- Owsiak S., *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, Warszawa 2006.
- prawnych za 2009 rok*, www.mf.gov.pl, 30.04.2017 r.
- Sobczyk M., *Statystyka*, Warszawa 2002.
- Sobczyk M., *Statystyka*, Lublin 2000.
- Świdarska G., *Podatek dochodowy*, Warszawa 1996.
- Ustawa z dnia 23 VI 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U.64.16.93, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 VIII 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2005.8.60, z późn. zm.).

Ustawa z dnia z dnia 27 VII 2002 r. – *Prawo dewizowe* (Dz.U.2002.141.1178, z późn. zm.).
Wójtowicz W. i in., *Prawo podatkowe. Część ogólna i szczegółowa*, Warszawa 2009.
Wójtowicz W. i in., *Zarys prawa finansowego*, Warszawa 2009.
www.mf.gov.pl, 30.04.2017 r.

Streszczenie: Podatek dochodowy od osób prawnych został wprowadzony w Polsce wraz z ustanowieniem gospodarki wolnorynkowej. Przeszedł on szereg ważnych transformacji, przede wszystkim po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Stawki podatkowe od początku lat dziewięćdziesiątych były systematycznie zmniejszane. Dogodny podatek dochodowy przyciąga także inwestorów zagranicznych, dla których aspekt związany z łatwym rozliczaniem się z fiskusem jest jednym z kluczowych. Opracowanie ma na celu przybliżenie problematyki polskiego podatku dochodowego od osób prawnych. Podjęto w nim próbę ujęcia problemów związanych z zarządzaniem podatkami w przedsiębiorstwie, ze stosowaniem ulg i zwolnień przez przedsiębiorców, a także problemy związane z dochodami państwa z podatku dochodowego od osób prawnych oraz z wpływami utraconymi przez stosowanie ulg i zwolnień. Analizie poddane zostały dane dotyczące dochodów państwa z poszczególnych podatków oraz ilość podmiotów podlegających podatkowi w latach 2015-2016 oraz ich wpływ na dochody.

Słowa kluczowe: działalność gospodarcza, podatek dochodowy od osób prawnych, podatki, państwo, biznes międzynarodowy

CHARACTERISTICS OF CORPORATION TAX IN POLAND AND STATISTICAL ANALYSIS OF STATE TAX REVENUES

Summary: Corporate income tax was introduced in Poland along with the establishment of a free market economy. This is a income tax that does not take into account the minimum tax-free and does not differentiate tax entities. Corporate income tax in Poland has undergone a number of important transformations, especially after the accession of Poland to the European Union. Tax rates have been systematically reduced since the early 1990s. Corporate income tax should be particularly convenient for entrepreneurs, and should not act destructively because the number of entrepreneurs in the state determines the level of economic and industrial development. This is even more important since, after Poland's accession to the European Union, the transfer of the company to another country belonging to the community is no more a problem. The attractive income tax also attracts foreign investors for whom the aspect related to easy accounting is one of the key. The aim of the work is to bring the issue of Polish corporate income tax. It tries to address issues related to tax management in an enterprise, with the application of discounts and exemptions by entrepreneurs and also issues related to state income from corporate income tax and the income lost by the use of relief and dismissals.

Keywords: business activity, corporation tax, state taxes, international busines